

Udskriftsdato: 3. januar 2026

CIR1H nr 9497 af 01/07/2024 (Gældende)

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Brev- og besøgskontrol

Ministerium: Justitsministeriet

Journalnummer: CMS VB 10194

Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet: Brev- og besøgskontrol

1. Overblik og tjekliste

- Anklagemyndigheden skal – efter drøftelse med politiet – løbende og af egen drift konkret vurdere, om det af hensyn til øjemedet med varetægtsfængslingen er nødvendigt, at arrestanten er undergivet brev- og besøgskontrol, herunder om det er nødvendigt, at kontrollen omfatter arrestantens nærmeste familie (især mindreårige børn)
- Anklagemyndigheden skal – efter indstilling fra politiet – give Kriminalforsorgen meddelelse om, hvorvidt der overfor en varetægtsarrestant, der er undergivet brev- og besøgskontrol, skal tages særlige forholdsregler med henblik på at hindre ulovlig kommunikation
- Breve og besøgsanmodninger skal altid journaliseres

2. Politiets efterforskning og sagsbehandling

2.1. Vurderingen af, om arrestanten skal være undergivet brev- og besøgskontrol

Forud for grundlovsforhør:

Anklagemyndigheden skal – efter drøftelse med politiet – forud for fremstilling i grundlovsforhør vurdere, om arrestanten skal være undergivet brev- og besøgskontrol, jf. retsplejelovens §§ 771-772, under en eventuel varetægtsfængsling.

Besøgskontrol kan anvendes, hvis

- det vurderes, at det er nødvendigt af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed mv. (se pkt. 4.1.),
- det vurderes, at det er nødvendigt for at forebygge undvigelse (se pkt. 4.2.),
- det skønnes, at varetægtsarrestanten har tilknytning til en bandegruppering, som er involveret i en aktiv konflikt, og at den bandegruppering, som arrestanten har tilknytning til, som led i konflikten har anvendt skydevåben mv. (se pkt. 4.3.), eller
- det skønnes, at varetægtsarrestanten indtager en ledende eller koordinerende rolle i en bandegruppering (se pkt. 4.4.).

Brevkontrol skal kun anvendes, hvis anklagemyndigheden vurderer, at det er nødvendigt af hensyn til efterforskningen eller opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet, samt hvis varetægtsarrestantens forhold gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse.

Det vil ofte – men ikke altid – være nødvendigt at anvende brev- og besøgskontrol i sager, hvor anklagemyndigheden begærer arrestanten varetægtsfængslet i medfør retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3.

Anklagemyndigheden skal også i sager om udlevering vurdere, om arrestanten under fængsling skal være undergivet særlige foranstaltninger, herunder brev- og besøgskontrol, jf. retsplejelovens §§ 771-772. I sager om udlevering kan brev- og besøgskontrol være relevant, når der foreligger oplysninger om en særlig øget flugtrisiko eller særlige grunde til at antage, at anholdte vil påvirke efterforskningen af sagen. Se mere om brev- og besøgskontrol i udleveringssager i Rigsadvokatmeddelelsens afsnit om Udlevering fra Danmark, pkt. 2.2.

Hvis anklagemyndigheden vurderer, at arrestanten skal være undergivet brev- og besøgskontrol, skal det samtidig overvejes, om det er nødvendigt, at kontrollen også omfatter arrestantens nærmeste familie,

herunder især mindreårige børn. Hvis arrestanten er pålagt besøgskontrol efter retsplejelovens § 771, stk. 3, vil besøg fra nærtstående dog som det klare udgangspunkt kunne modsættes. Besøg fra nærtstående skal som det klare udgangspunkt ske under kontrol, hvis arrestanten er pålagt besøgskontrol efter *stk. 4*, og den nærtstående har tilknytning til samme gruppering som den indsatte.

Anklagemyndigheden skal endvidere – efter indstilling fra politiet – give Kriminalforsorgen meddelelse om, hvorvidt der overfor de nedenfor nævnte grupper af varetægtsarrestanter, der er undergivet brev- og besøgskontrol, skal tages særlige forholdsregler med henblik på at hindre ulovlig kommunikation:

1. Arrestanter, der er undergivet brev- og besøgskontrol, og som er sigtet for en lovovertrædelse med en strafferamme på fængsel i 6 år eller derover, medmindre der ud fra en konkret vurdering ikke skønnes at være behov for, at Kriminalforsorgen skal gøre en særlig indsats for at forhindre omgåelse af brev- og besøgskontrollen.
2. Arrestanter, der er undergivet brev- og besøgskontrol, og som er sigtet for en lovovertrædelse med en strafferamme på under 6 års fængsel, men hvor der ud fra en konkret vurdering skønnes at være behov for, at Kriminalforsorgen skal gøre en særlig indsats for at forhindre omgåelse af brev- og besøgskontrollen. Det kan eksempelvis være tilfælde, hvor arrestanten tidligere har omgået eller forsøgt at omgå brev- og besøgskontrol, eller hvor der er konkrete indikationer for, at arrestanten vil true et vidne.

Hermed sikres det, at Kriminalforsorgen får den nødvendige viden om, at der foreligger en særlig sikkerhedsmæssig situation, eller at der foreligger en særlig risiko for ulovlig kommunikation således, at Kriminalforsorgen kan tage særlige forholdsregler, når det kommer til fysisk placering, adgangskontrol mv. Oplysning til Kriminalforsorgen skal ske ved afkrydsning i de blanketter, der følger arrestanten til arresten og som findes i POLSAS. Der henvises til Rigsadvokatens brev af 1. juni 2016 om klassificering af varetægtsarrestanter med brev- og besøgskontrol.

Perioden fra grundlovsforhøret og frem til dom i 1. instans:

Anklagemyndigheden skal i perioden fra grundlovsforhøret og frem til dom i 1. instans – efter drøftelse med politiet – løbende og af egen drift konkret vurdere, om det af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed mv. fortsat er nødvendigt, at arrestanten er undergivet brev- og besøgskontrol, jf. retsplejelovens §§ 771-772.

Hvis der ikke er grundlag for at ophæve brev- og besøgskontrol, skal det overvejes, om kontrollen i stedet kan ophæves delvist, f.eks. for arrestantens nærmeste familie, herunder mindreårige børn. Det gælder dog ikke, hvis arrestanten er pålagt besøgskontrol efter retsplejelovens § 771, stk. 3, hvor besøg fra nærtstående som det klare udgangspunkt vil kunne modsættes. Besøg fra nærtstående skal som det klare udgangspunkt ske under kontrol, hvis arrestanten er pålagt besøgskontrol efter *stk. 4*, og den nærtstående har tilknytning til samme gruppering som den indsatte.

I vurderingen af, om brev- og besøgskontrol kan ophæves (delvist), skal bl.a. indgå oplysninger om, hvorvidt sagen er færdigefterforsket, om sagens afgørende vidner er afhørt (evt. indenretligt), eller om sagens vidner alene er polititjenestemænd. Det er vigtigt at være opmærksom på, at behovet for brev- og besøgskontrol kan ændre sig i forbindelse med, at sagen (færdig)efterforskes.

Anklagemyndigheden skal endvidere i perioden fra grundlovsforhøret og frem til dom i 1. instans – efter indstilling fra politiet – give Kriminalforsorgen meddelelse om, hvorvidt der fortsat overfor de under punkt 2.1. nævnte grupper af varetægtsarrestanter, der er undergivet brev- og besøgskontrol, skal tages særlige forholdsregler med henblik på at hindre ulovlig kommunikation.

Se pkt. 6 om anvendelse af brev- og besøgskontrol efter afsigelse af dom i 1. instans.

2.2. Retningslinjer for journalisering af breve og besøgsanmodninger

Politiet skal journalisere dokumenter, herunder breve og besøgsanmodninger, som politiet modtager eller afsender/videregiver i anledning af, at en arrestant er undergivet brev- og besøgskontrol, jf. offentlighedslovens § 15, stk. 1.

Journaliseringspligten gælder, uanset om dokumentet modtages personligt eller pr. post eller e-mail. Journaliseringen skal ske ved registrering i POLSAS efter nedenstående retningslinjer:

Breve:

Politiet skal registrere modtagelse af breve til eller fra arrestanten, der er undergivet brevkontrol efter retsplejelovens § 772.

Registreringen skal ske i POLSAS i bilag/anmærkninger. Datoen for politiets modtagelse af brevet og en kort tematisk angivelse af brevets indhold (overskrift/stikord – f.eks. ”brev fra kæreste”) skal fremgå af registreringen.

Registreringen skal ske snarest muligt efter, at brevet er modtaget.

Når brevkontrollen er gennemført, og politiet afsender eller videregiver brevet, skal politiet registrere afsendelsen/videregivelsen i POLSAS i bilag/anmærkninger med angivelse af dato for afsendelsen/videregivelsen samt en kort tematisk angivelse af brevets indhold (evt. ved henvisning til det løbenummer i bilag/anmærkninger, som modtagelsen af brevet er registreret under).

Hvis politiet afsender eller videregiver brevet samme dag, som det modtages hos politiet, kan registrering heraf ske under samme løbenummer i bilag/anmærkninger under forudsætning af, at det klart fremgår af tekstfeltet, at brevet er modtaget og afsendt/videregivet samme dag.

Anmodning om besøg:

Politiet skal efter samme retningslinjer, som gælder for breve, registrere modtagelse og afsendelse/videregivelse af besøgsanmodninger til og fra arrestanter, der er undergivet besøgskontrol efter retsplejelovens § 771, i POLSAS i bilag/anmærkninger.

Hvis en besøgsanmodningsseddel er vedlagt et brev til eller fra en arrestant, der er undergivet brev- og besøgskontrol, skal såvel brevet som besøgsanmodningen registreres i POLSAS i bilag/anmærkninger efter de retningslinjer, der er beskrevet ovenfor under breve.

Politiet skal herudover notere personlige eller telefoniske henvendelser vedrørende anmodninger om besøg til arrestanten, der er undergivet besøgskontrol efter retsplejelovens § 771. Politiet skal i disse tilfælde udfærdige et notat på sagen med angivelse af anmodningens indhold og datoen for henvendelsen. Politiet skal desuden registrere henvendelsen i POLSAS i bilag/anmærkninger.

2.3. Tidspunktet for afholdelse af kontrolleret besøg

Afholdelse af kontrolleret besøg må som udgangspunkt ske inden for politiets normale arbejdstider, jf. U 1991.109H.

Politiet skal dog efter anmodning overveje, om det er muligt at imødekomme ønsker om besøg af mindreårige børn i aftentimerne eller i weekenden, hvis det kan ske inden for rammerne af politikredsens planlægning og opgaveløsning i øvrigt i de pågældende tidsrum. Det gør sig særligt gældende, når der er tale om varetægtsfængslinger af en måneds varighed eller mere.

2.4. Besøg til arrestanter med brev- og besøgskontrol af frivillige besøgsvenner fra Dansk Røde Kors

Røde Kors' besøgsordning

Dansk Røde Kors har indgået en aftale med Kriminalforsorgen, hvorefter frivillige fra Dansk Røde Kors' fængselsbesøgstjeneste må tilbyde besøg til frihedsberøvede personer i alle Kriminalforsorgens institutioner, herunder i arresthuse. Formålet med ordningen er at bidrage til at øge kontakten til omverdenen i forhold til indsatte, som kun har ringe forbindelse til omverdenen.

Besøgsordningen er i forhold til varetægtsarrestanter reguleret i varetægtsbekendtgørelsens (bekendtgørelse nr. 1037 af 23. juni 2016 om ophold i varetægt) §§ 56-60. Der foreligger desuden flere lokale aftaler mellem arresthuse og Dansk Røde Kors om besøgsordningen.

Kriminalforsorgen skal efter varetægtsbekendtgørelsens § 57 overveje, om der kan formidles besøg af en besøgsven omfattet af ordningen til varetægtsarrestanter, der kun har ringe kontakt med omverdenen.

Den frivillige besøgsven skal godkendes af både Dansk Røde Kors og kriminalforsorgsområdet, og der gælder et særligt regelsæt for de frivillige besøgsvenner. Den frivillige besøgsven må bl.a. ikke involvere sig i varetægtsarrestantens sagsforhold, tage kontakt til varetægtsarrestantens pårørende eller fungere som bud. Varetægtsarrestanten kan ikke få oplyst besøgsvennens efternavn og adresse.

Varetægtsarrestanter kan efter varetægtsbekendtgørelsens § 57 modtage besøg af en frivillig besøgsven i det omfang, det er foreneligt med de begrænsninger, som politiet sætter efter retsplejelovens § 771, stk. 1. Politiet kan dermed bestemme, at en varetægtsarrestant, som er undergivet besøgskontrol, ikke kan modtage besøg, eller alene kan modtage kontrolleret besøg, hvis det er nødvendigt af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed mv.

Vurderingen af, om arrestanten kan modtage ukontrolleret besøg af en besøgsven

Anklagemyndigheden skal – efter drøftelse med politiet – konkret vurdere, om en varetægtsarrestant, som er undergivet brev- og besøgskontrol, kan modtage ukontrolleret besøg af den frivillige besøgsven.

Der skal som udgangspunkt gives tilladelse til ukontrolleret besøg af den frivillige besøgsven fra Røde Kors. Rigsadvokaten lægger i den forbindelse vægt på formålet med besøget, at besøgsvennen er godkendt af Dansk Røde Kors og kriminalforsorgsområdet til at indgå i ordningen, og at Kriminalforsorgen har vurderet, at varetægtsarrestanten er i målgruppen for at modtage besøg af en besøgsven.

Anklagemyndigheden kan dog afvise at give en sådan tilladelse, hvis der er konkrete forhold i sagen, varetægtsarrestantens personlige forhold eller andre forhold, som taler imod.

Det kan f.eks. være tilfældet, hvis der foreligger oplysninger om, at varetægtsarrestanten tidligere har videregivet eller forsøgt at videregive meddelelser mv. uden om brev- og besøgskontrollen, har forsøgt at påvirke vidner mv., eller der i øvrigt foreligger oplysninger, som indikerer, at der vil kunne opstå risiko for, at varetægtsarrestanten vil forsøge at misbruge ordningen til uberettiget at videregive meddelelser mv. eller påvirke vidner mv., herunder ved at udsætte den frivillige besøgsven for et pres til at medvirke hertil, eller hvis der foreligger oplysninger, som indikerer en relation mellem varetægtsarrestanten og den pågældende frivillige besøgsven, som Kriminalforsorgen ikke er kender til.

Anklagemyndigheden skal foretage en fornyet vurdering af spørgsmålet, hvis der kommer nye oplysninger frem, som f.eks. indikerer, at der ikke længere er grundlag for, at arrestanten kan modtage ukontrolleret besøg af den pågældende frivillige besøgsven.

3. Forberedelse

4. Jura

Reglerne om besøgs- og brevkontrol findes i retsplejelovens §§ 771-772. Bestemmelserne indgår i lovens kapitel 70 om varetægtsfængsling.

4.1. Besøgskontrol efter § 771, stk. 1

Det fremgår af § 771, stk. 1, at en varetægtsarrestant kan modtage besøg i det omfang, opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet tillader det. Politiet kan af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed modsætte sig, at varetægtsarrestanten modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol. Som udgangspunkt skal besøgskontrol efter *stk. 1* anvendes, når der foreligger en påvirkningsrisiko.

4.2. Besøgskontrol efter § 771, stk. 2

Det fremgår af § 771, stk. 2, at politiet kan modsætte sig, at varetægtsarrestanten modtager besøg, eller forlange, at besøg finder sted under kontrol, hvis varetægtsarrestantens forhold gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse. Ved vurderingen kan der bl.a. lægges vægt på kriminalitetens art, den forventede straf, spørgsmål om udvisning, varetægtsarrestantens tilknytning til Danmark, varetægtsarrestantens tilhørsforhold til bander, varetægtsarrestantens netværk, samt varetægtsarrestantens evne og vilje til at undvige. Der vil efter omstændighederne bl.a. også kunne lægges vægt på oplysninger om aktuel adfærd, samt eventuelle konfliktudmeldinger i bandemiljøet.

4.3. Besøgskontrol efter § 771, stk. 3

Det fremgår af § 771, stk. 3, at politiet kan modsætte sig, at en varetægtsarrestant – som af politiet skønnes at have *tilknytning* til en *gruppe af personer*, som er aktivt involveret i en *verserende voldelig konflikt* med en anden gruppe af personer, og at der inden for den gruppe, som den indsatte skønnes at have tilknytning til, som led i konflikten enten er anvendt knive og blankvåben mv., skydevåben eller er anvendt våben eller eksplosivstoffer, som på grund af deres særdeles farlige karakter er egnet til at forvolde betydelig skade, eller er begået brandstiftelse omfattet af straffelovens § 180 – modtager besøg af personer med tilknytning til den pågældende gruppe eller en anden tilsvarende gruppe, medmindre ganske særlige grunde gør sig gældende.

Tilknytning

At der skal være ”tilknytning” betyder, at der skal foreligge en antagelse om en stærk tilknytning. Personer med bekendtskab eller en løsere tilknytning til den pågældende persongruppe vil ikke være omfattet. Det er politiets skøn, som danner grundlag for vurderingen.

Gruppe af personer

At der skal være tilknytning til en ”gruppe af personer” betyder, at der skal være mere end én person på hver side af konflikten. Det er ikke kun formaliserede grupper med fast struktur, som er omfattet af begrebet, men også mere løse grupperinger, hvis gruppen virker med et fælles sigte eller mål og/eller har et fast reaktionsmønster i bestemte situationer.

Voldelig

At konflikten skal være ”voldelig” betyder, at der skal have været mindst én hændelse, der kan karakteriseres som voldelig, som skal have været præget af en vis styrke. Det betyder, at handlinger, som alene er omfattet af straffelovens § 244 om simpel vold ikke vil kunne føre til, at konflikten anses for voldelig. Som udgangspunkt skal der være begået handlinger, der som minimum er omfattet af straffelovens § 245 om grov vold.

Verserende

At konflikten skal være ”verserende” betyder, at der skal være en aktuel risiko for yderligere hændelser, uanset om et besøg hos arrestanten kan frygtes at have betydning for yderligere hændelser eller ej. Hvis der inden for de seneste tre måneder har været en eller flere voldelige hændelser, vil det i almindelighed kunne lægges til grund, at der er tale om en verserende konflikt, ligesom en ny voldelig hændelse i almindelighed vil betyde, at der er en verserende konflikt i yderligere tre måneder. En længere periode uden angreb kan dog ikke i sig selv tages som udtryk for, at risikoen for nye angreb er drevet over. Det er en politifaglig vurdering, om der er tale om en verserende konflikt.

Konflikt

At der skal være tale om en ”konflikt” skal forstås bredt. Det betyder, at enhver uoverensstemmelse eller uenighed mellem to eller flere grupperinger vil kunne udgøre en konflikt. Det betyder, at det er uden betydning, hvad årsagen til konflikten er, og hvad konflikten drejer sig om. Det er dog en betingelse, at der inden for den gruppe, som varetægtsarrestanten skønnes knyttet til, som led i konflikten enten er anvendt knive og blankvåben omfattet af knivlovens §§ 1 og 2, våbentyper omfattet af straffelovens § 192

a, stk. 1, eller er begået brandstiftelse efter straffelovens § 180. Det er en politifaglig vurdering, om der er tale om en konflikt.

4.4. Besøgskontrol efter § 771, stk. 4

Det fremgår af § 771, stk. 4, at politiet kan forlange, at besøg til en varetægtsarrestant, som af politiet skønnes at indtage en *ledende eller koordinerende rolle* i en gruppe af personer, som *tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet*, skal finde sted under kontrol, medmindre det er åbenbart, at det ikke er nødvendigt af *ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn* eller af *hensyn til at forebygge kriminalitet*.

Retsplejelovens § 771, stk. 4, udgør et supplement til den almindelige bestemmelse i *stk. 1*.

Ledende eller koordinerende rolle

At varetægtsarrestanten skal indtage en "ledende eller koordinerende rolle" betyder, at den pågældende enten officielt er udnævnt til at varetage en ledende funktion i gruppen eller blot gennem sin adfærd og handlinger har påtaget sig en styrende rolle i forhold til gruppens aktiviteter og udvikling.

Det vil bero på et politifagligt skøn, om en varetægtsarrestant kan antages at indtage en ledende eller koordinerende rolle i den gruppering, som den pågældende har en tilknytning til.

Tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet

At gruppen "tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet" omfatter tilfælde, hvor gruppens medlemmer står bag organiseret eller systematisk kriminalitet, men også situationer, hvor nogle af de enkeltpersoner, som har tilknytning til gruppen, hver især har begået lovovertrædelser af en sådan grovhed og i et sådan omfang eller antal, at den samlede kriminalitet inden for gruppen må anses for omfattende og alvorlig. Det er særligt rocker- og bandegrupperinger, som vil kunne være omfattet, men det er ikke en betingelse, at den pågældende er sigtet for rocker- eller banderelateret kriminalitet eller sigtet for at have begået omfattende eller alvorlig kriminalitet.

Spørgsmålet om, hvorvidt en gruppe af personer tilsammen står bag omfattende og alvorlig kriminalitet, vil bero på en politifaglig vurdering.

Ordens- og sikkerhedsmæssige hensyn

Med "ordensmæssige hensyn" menes foranstaltninger til opretholdelse af et fysisk og psykisk godt miljø og trivsel i bred forstand såvel mellem de indsatte indbyrdes som i forhold til personalet.

Med "sikkerhedsmæssige hensyn" menes foranstaltninger til opretholdelse af frihedsberøvelsen ved at forebygge og forhindre, at varetægtsarrestanterne undviger, og at forebygge kriminalitet ved at modvirke, at varetægtsarrestanterne begår kriminalitet under anbringelsen, f.eks. i form af trusler eller vold mod personalet eller medindsatte, fængselsoptøjer, samt handel med og indsmugling af narkotika og lignende i forbindelse med besøg.

Hensyn til at forebygge kriminalitet

Med ”hensyn til at forebygge kriminalitet” menes kriminalitetsforebyggelse i bredeste forstand såvel i som uden for kriminalforsorgens institutioner.

4.5. Nægtelse af besøg

Nægter politiet besøg, skal varetægtsarrestanten underrettes herom, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse. Varetægtsarrestanten kan kræve, at politiets afslag på besøg eller krav om kontrol forelægges retten til afgørelse, medmindre afslaget er begrundet i ressourcemæssige forhold, jf. U 2005.3052Ø. I den pågældende sag afviste landsretten ved kendelse at behandle en begæring om besøg, da politikredsens afslag herpå ikke var begrundet i efterforskningsmæssige forhold, men alene i ressourcemæssige forhold og derfor ikke kunne indbringes for landsretten i medfør af retsplejelovens § 771.

Ved beslutning om besøgskontrol efter retsplejelovens § 771, stk. 3-4, er det politiets oplysninger, som vil skulle danne grundlag for afgørelsen. Det betyder, at der f.eks. kan lægges vægt på oplysninger om det strafbare forhold og eventuelle tidligere forhold, ligesom der kan lægges vægt på oplysninger om arrestanten og den person, der ansøger om at besøge arrestanten. Der kan endvidere lægges vægt på rapportmateriale fra politiets efterretnings- og analysenheder, der beskriver, hvorfor politiet på dette stadie af efterforskningen mener, at den pågældende muligt har tilknytning til en rocker- eller bande-gruppering, som aktivt er involveret i en verserende voldelig konflikt.

Arrestanten har i øvrigt altid ret til ukontrolleret besøg af sin forsvarer.

4.6. Brevkontrol efter § 772

Det fremgår endvidere af retsplejelovens § 772, at en varetægtsarrestant har ret til at modtage og afsende breve. Politiet kan gennemse brevene inden modtagelsen eller afsendelsen. Politiet skal snarest muligt udlevere eller sende brevene, medmindre indholdet vil kunne være til skade for efterforskningen, af hensyn til opretholdelse af orden og sikkerhed i varetægtsfængslet, eller varetægtsarrestantens forhold gør det nødvendigt for at forebygge undvigelse. Tilbageholdes et brev, skal spørgsmålet, om tilbageholdelsen bør opretholdes, straks forelægges retten til afgørelse. Opretholdes tilbageholdelsen, skal afsenderen straks underrettes, medmindre dommeren af hensyn til efterforskningen træffer anden bestemmelse.

Ved vurderingen af varetægtsarrestantens undvigelsesrisiko kan der bl.a. lægges vægt på kriminalitetens art, den forventede straf, spørgsmål om udvisning, varetægtsarrestantens tilknytning til Danmark, varetægtsarrestantens tilhørsforhold til bander, varetægtsarrestantens netværk, samt varetægtsarrestantens evne og vilje til at undvige.

Ifølge § 772, stk. 2, har en varetægtsarrestant ret til ukontrolleret brevveksling med retten, forsvareren, justitsministeren, direktøren for kriminalforsorgen og Folketingets Ombudsmand.

4.7. Surrogatfængsling

I forbindelse med varetægtsurrogat af frihedsberøvende karakter i medfør af retsplejelovens § 765, stk. 2, nr. 3 og 4, kan anklagemyndigheden – efter drøftelse med politiet – træffe bestemmelse om besøgs- og brevkontrol i medfør af en analogi af retsplejelovens § 771 og § 772, jf. U 1999.933Ø. Det kan dog være vanskeligt for den enkelte institution eller den enkelte afdeling at sikre, at varetægtsarrestanten ikke

modtager besøg udenom besøgskontrollen, ligesom det kan være vanskeligt at hindre, at arrestanten ikke afsender eller modtager breve udenom brevkontrollen.

4.8. Offentlighedsloven

Det følger endvidere af offentlighedslovens § 15, stk. 1, at dokumenter, der er modtaget eller afsendt af en forvaltningsmyndighed som led i administrativ sagsbehandling i forbindelse med den virksomhed, skal journaliseres. Denne journalisering skal ske snarest muligt efter dokumentets modtagelse eller afsendelse, jf. samme lov § 15, stk. 2.

5. Straf og andre retsfølger

6. Efter dom

Anklagemyndigheden skal – efter drøftelse med politiet – altid overveje, om brev- og besøgskontrol, jf. retsplejelovens § 771-722, kan ophæves, når der er afsagt dom i 1. instans.

I ankesager er det statsadvokaten, der – efter drøftelse med politiet og anklagemyndigheden i kredsen – bestemmer, om der kan ske hel eller delvis ophævelse af brev- og besøgskontrol.

Der kan af hensyn til varetægtsfængslingens øjemed mv. være behov for i nogle sager efter en helt konkret vurdering at opretholde brev- og besøgskontrol efter dom i 1. instans. Det vil særligt være relevant i sager med flere tiltalte, hvor en eller flere af de tiltalte ikke har ønsket at udtale sig, og hvor der er tale om alvorlig kriminalitet, f.eks. banderelateret eller organiseret kriminalitet.

Hvis der ikke er grundlag for helt at ophæve brev- og besøgskontrol, skal det overvejes, om kontrollen kan ophæves delvist, f.eks. for arrestantens nærmeste familie, herunder mindreårige børn.

Anklagemyndigheden skal endvidere, når der er afsagt dom i 1. instans – efter indstilling fra politiet – give Kriminalforsorgen meddelelse om, hvorvidt der fortsat overfor de under punkt 2.1. nævnte grupper af varetægtsarrestanter, der er undergivet brev- og besøgskontrol, skal tages særlige forholdsregler med henblik på at hindre ulovlig kommunikation.

7. Love og forarbejder

- Forarbejder til lov nr. 158 af 31. januar 2022 om ændring af retsplejeloven, straffuldbyrdsloven og straffeloven (Opfølgning på initiativer i handlingsplanen til imødegåelse af udfordringerne med fangeflugter og delegation af afgørelseskompetence i sager om udgang for personer anbragt i hospital eller institution ved dom) (L 77 af 77 af 10. november 2021)
- Forarbejder til lov nr. 243 af 8. juni 1978 om ændring af retsplejeloven m.v. (Efterforskning i straffesager, anholdelse og varetægtsfængsling, erstatning i anledning af strafferetlig forfølgning, herunder for frakendelse eller inddragelse af førerretten m.v.).
- Betænkning 728/1974 om anholdelse og varetægt.

Rigsadvokaten, den 1. juli 2024

RIGSADVOKATEN

/ Rigsadvokaten